

[P. Munch.]

filantropiske Foreninger, der tager en saadan Stilling. Hvad er det, man tænker paa dér? Det vilde dog være en mere end besynderlig Form for en filantropisk Forening, at den ene skulde være dannet med det Formaal eller have som et af sine Sideformaal kun at drive Forretning eller i hvert Fald fortrinsvis kun drive Forretning med de Folk, der hører til den samme filantropiske Forening. Det er den ejendommeligste Form for Filantropi, som jeg har hørt Tale om i mine Levedage. I hvert Fald er det en meget snæver Form for Filantropi, den, der kun vil blive anvendt overfor Medlemmer af den paagældende Forening.

Men foran „religiøs og filantropisk Karakter“ staar jo Ordet „f. Eks.“, og det vilde være interessant at faa at vide, om Forslagsstillerne mener, at under dette „f. Eks.“ gaar ogsaa politiske Foreninger ind, saaledes at man ligesom giver en Anvisning paa, at ligesom det er tilladeligt for filantropiske Foreninger og religiøse Samfund at føre en Art økonomisk Krig mod anderledetænkende, saa er det ogsaa noget, som i og for sig kan anses for at svare til den almene Retsopfattelse i Flertallets Bevidsthed, naar politiske Foreninger indlader sig paa noget saadant. Eller er dette, at kun de to andre Grupper af Foreninger er nævnt, et Udtryk for, at man netop har tænkt paa, at politiske Foreninger dannede en Modsætning til denne Art af Foreninger?

Jeg maa tilstaa, at hvad enten jeg ser paa Betænkningen eller paa Ordene i Lovforslaget, forekommer det mig, at det hele er af en saa haabløs Uklarhed, en saa bundløs Forvirring, at det falder mig vanskeligt at forstaa, at de ærede Flertalsmedlemmer har kunnet fremsætte Forslag af den Beskaffenhed og Udtalelser af den Karakter, som her er Tale om. Jeg maa for mit Vedkommende sige, at i hele sin Karakter er Lovforslaget, saaledes som det her foreligger, jeg fristes til at sige, det besynderligste af de Forslag, jeg har staaet overfor i den Tid, jeg har været Medlem af dette høje Ting, og jeg tror dog at kunne sige, at jeg i Løbet af de forløbne Aar har set et og andet, som ikke kunde staa for den allerstængeste Kritik; men noget, der blot kan sammenlignes i Mangel paa Mening og fornuftig Sammenhæng med dette, mindes jeg ikke, at dette Ting ved nogen tidligere Lejlighed har været med til at vedtage.

Jeg ser da ikke rettere end, at saaledes som Lovforslaget foreligger, er det saa svagt i hele sin Karakter, at det virkelig vilde

være klogt, om de ærede Medlemmer, der nu har samlet sig om det, erkendte, at Sagen ikke er moden til Løsning, før den er blevet forberedt paa en bedre Maade, end hidtil sket er.

Den højtærede Regering kunde efter den Forhandling, der fandt Sted i Foraaret, meget vel have brugt Sommeren til at forberede denne Sags Løsning paa en tilfredsstillende Maade, hvis den overhovedet magter at komme til et Resultat. Denne Opgave har man ladet ligge, man har intet Forsøg gjort paa at klare Spørgsmaalene. Derfor maa vi for vort Vedkommende vende tilbage til det Ønske, vi udtalte i Fjor, Ønsket om, at man, før man her griber ind paa en Maade, som er egnet til at sætte Lidenskaber i Bevægelse danske Folkklasser imellem, søger en ordentlig Forhandling med de paagældende Mennesker, med Mennesker, som er vante til at beskæftige sig med disse Spørgsmaal.

Det er den Vej, Regeringen og Rigsdagen er gaaet ved tidligere Lejligheder. Da vi gennemførte Forligslovgivningen og Voldgiftslovgivningen i Danmark, blev det forberedt ved Udvalg af den Karakter, og jeg tror, at den Visdom, som præger det Arbejde, der er lagt i dette Forslag hidtil, ikke er saa stor, at man behøver at føle sig ophøjet over at anvende en lignende Fremgangsmaade overfor det.

Vi har til vort Forslag fra i Fjor føjet dette, at der ved Siden af de Medlemmer, som vi den Gang foreslog, i Udvalget skulde være to Repræsentanter for det rets- og det statsvidenskabelige Fakultet, idet vi erkendte Berettigelsen af de Ønsker, som under Forhandlingerne den Gang kom frem om at sikre en noget stærkere Repræsentation for det juridiske Element, og ogsaa, efter mit Skøn, burde der være det for det nationaløkonomiske. Jeg kan derfor kun anbefale det Ændringsforslag, der er stillet fra vor Side, idet jeg overfor de Ændringsforslag, der er stillet af Flertallet, maa sige, at vi agter at afholde os fra at stemme derover, da de forekommer os lige saa uklare og værdiløse som Ordet „utilbørligt“, der fandtes i Forvejen.

Axel Dam: Naar det i Betænkningen siges, at det bl. a. er for at imødekomme Ønsker fra anden Side, at disse Ændringer er fremsat af Flertallet, røber jeg vel ingen Hemmelighed ved at meddele, at denne anden Side er os, Retsforbundet. Da Flertallet har accepteret de to Ændringsforslag, vi ellers selv vilde have stillet, kan vi selvfølgelig kun stemme for Lovforslagets Ved-